

«ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΘΕΑΤΡΟ»

ZAN ANOU-I·Γ: «Μήδεια»

ΤΟΥ ΤΩΝΗ ΤΣΙΡΜΠΙΝΟΥ

Πολλές φορές, με την εϋθύνη που προϋποθέτει η στήλη της κριτικής, έχω σκεφθῇ καὶ προβληματισθῇ ἐπάνω στὸ θέμα τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν παραστάσεων τῶν νέων ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν, μουσικῶν κ.λ.π. καὶ πάντα ἔχω καταλήξει στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ λέγεται χωρὶς κανένα περιορισμὸ καὶ με τρόπο που νὰ φαίνεται ὅτι λέγοντάς την, ὑπάρχει ἡ διάθεση τοῦ κριτικοῦ νὰ σταθῇ κοντὰ καὶ νὰ βοηθήσῃ τὶς νέες κινήσεις που πάντα βασικά ἔχουν μέσα τους τὸ σπέρμα τῆς δημιουργίας, τῆς ἀναζητήσεως καὶ τῆς διαθέσεως νὰ προσκομίσουν κάποιο καινούργιο μήνυμα.

Με αὐτές τὶς βασικὲς θέσεις θὰ ἀντιμετωπίσω τὴν παράσταση τοῦ «Συγχρόνου Θεάτρου» με τὸ ἔργο τοῦ Ζάν Ἀνούιγ «Μήδεια», πού δόθηκε σὲ ἑκτακτες παραστάσεις στὴν αἴθουσα τοῦ «Θεάτρου Βεργῆ».

Τὸ «Σύγχρονο Θέατρο» εἶχε δώσει καὶ μιὰ παράσταση με τὸ ἔργο τοῦ Ζάν Πῶλ Σόρτρ «Κεκλεισμένων τῶν θυρῶν». Ἦτανε μιὰ παράσταση πού ἔδινε κάποιες ὑποσχέσεις. Ἔτσι πηγαίνοντας νὰ δοῦμε τὴν «Μήδεια» περιμέναμε κάποιο βῆμα πρὸς τὰ μπρός. Με ἐκπλήξη καὶ κάποια στενοχώρια σημειώνουμε ὅτι τὸ βῆμα ἐγίνε πρὸς τὰ πίσω. Εἶδαμε μιὰ παράσταση ἀπὸ ἐκείνες τὶς παραστάσεις πού δὲν μπορεῖς νὰ τὶς ἀντιμετωπίσης οὔτε γιὰ νὰ τὶς ἐπικρίνεις.

Ὁ Ἀνούιγ μετὰ τὴν Εὐριπίδη (1941) καὶ τὴν Ἀντιγόνη (1944) γράφει μιὰ ἀκόμη παραλλαγή — θὰ λέγαμε — ἀρχαίας τραγωδίας: τὴν «Μήδεια» (1946). Ἡ διαφορὰ τοῦ ἀπὸ τὸν Εὐριπίδη εἶναι ἐντονὴ. Ἐδῶ ὁ Ἰάσωνας ἀναλύεται τὸ ἴδιο με τὸν χαρακτήρα τῆς Μήδειας κι' εἶναι ἕνας κουρασμένος Ἰάσωνας, πού φωνάζει στὴ Μήδεια ὅτι θέλει νὰ ζήσει χωρὶς αὐτὴ «δίχως νὰ πίνῃ τὸ δηλητήριό της κάθε μέρα».

Πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ μετάφραση τοῦ Φῶντα Κονδύλη ὑπῆρξε ἕνα στοιχείο πού ἐπρεπε νὰ βοηθήσῃ πολὺ τὸν σκηνοθέτη, γιατί τὸ πνεῦμα τοῦ ἔργου τοῦ Ἀνούιγ ἔχει μεταφερθῇ πιστὰ, χωρὶς νὰ ξεφεύγῃ ἀπὸ τὴν τοποθέτησιν τοῦ μύθου ἀπὸ τὸν συγγραφέα καὶ ὁ λόγος εἶναι ζωντανός, πλαστικός καὶ θεατρικός. Ἐπειτα, τὸ προλογικὸ σημείωμα τοῦ κ. Κονδύλη στὸ πρόγραμμα μποροῦσε νὰ σταθῇ ἕνας θαυμάσιος καθοδηγητὴς γιὰ τὸν σκηνοθέτη.

Πραγματικὰ ὁ κ. Σταμάτης Χονδρογιάννης, πού σκηνοθέτησε τὸ ἔργο, φώτισε παράλληλα τοὺς χαρα-

κτήρες τῆς Μήδειας καὶ τοῦ Ἰάσωνα, ἔδωσε μαζί τους πολὺ σωστὰ καὶ τὸ χαρακτηριστικὸ πρόσωπο τῆς παραμόρφωσης, ἀλλὰ, τελικῶς, οὔτε μιὰ στιγμή δὲν ἐπέισε ὅτι ὑπῆρχε παράσταση, με κάποιο ὕψος, με κάποια θέση. Δυστυχῶς δὲ κι' ἐκείνη ἡ ἀνεκδιήγητὴ ἐμφάνισις τῶν ἐρμηνευτῶν ἐκτὸς τῆς κ. Φούλης Προδρομίδου (παραμόνο) καὶ τῆς κ. Ζωῆς Παπαδοπούλου (Μήδεια) βαρύνουν τὸν σκηνοθέτη. Εἶναι ἀπαράδεκτο ἕνας σκηνοθέτης νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν εϋθύνη μιᾶς παραστάσεως με ἐρμηνευτὴ τοῦ ρόλου τοῦ Ἰάσωνα ἕνα νέο ἡθοποιό (δὲν γνωρίζω ἂν ἔχη πτυχίο), τὸν κ. Χρ. Κρητικό, πού μπορεῖ νὰ ἦτανε ἕνα ωραιότατο καὶ ἀψογὰ ντυμένο «μονεκέ» ὄχι ὅμως ἐρμηνευτὴς.

Βέβαια καὶ ἡ κ. Παπαδοπούλου στὴν ἐρμηνεία της τίποτε δὲν ἀπέδωσε ἀπὸ τὸν χαρακτήρα τῆς Μήδειας. Ἡ μάσκα της καὶ ἡ κάποια θεατρικὴ της ἐρμηνεία σὲ ἐλάχιστες στιγμές τὴν βοήθησαν νὰ πλησιάσῃ σκιαγράφῃ τοῦ ρόλου. Ἡ κ. Φούλη Προδρομίδου (παραμόνο) ἔστησε καὶ ἔδωσε μιὰ κάποια ὑπόσταση στὸ ρόλο της. Γιὰ κανένα ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐρμηνείας. Ἦτανε ὅλοι τους ξένοι πρὸς κάθε ἔννοια θεάτρου. Ὁ κ. Χονδρογιάννης, σκηνοθέτης τῆς παραστάσεως καὶ ἡ κ. Ζωὴ Παπαδοπούλου, υπεύθυνη τοῦ «Συγχρόνου Θεάτρου», φέρουν βαρύτερη εϋθύνη πού τὸλμησαν νὰ παρουσιάσουν μιὰ τέτοια παράσταση.

Τὸ σκηνικὸ τῆς κ. Μαρίας Κάκου σωστὰ βασικά ἀλλὰ καθόλου παραδεκτὰ τὰ κοστούμια τῶν ἐρμηνευτῶν καὶ βέβαια γιὰ τὸ ἀψογὸ ἀνδρικό κοστούμι τοῦ Ἰάσωνα δὲν θὰ φέρῃ πιστεύω ἡ ἴδια τὴν εϋθύνη, γιατί αὐτὸ πρέπει νὰ ἀνήκει στὴν ἐπιθετικὴ κάποιου λαϊκοῦ οἴκου ἀνδρική μὸδος.